

zaaknummer 2013 W 1137

28 november 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. K.A.M. van Kampen, advocaat te 's-
Hertogenbosch,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van pastoor/deken te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 14 mei 2014.

Op 4 juli 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Bisschop van 's-Hertogenbosch.

Op 15 oktober 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Kampen voornoemd.

Namens het Bisdom is verschenen [naam] voornoemd en mr. [naam], kanselier van het Bisdom 's-Hertogenbosch.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager komt uit een goed katholiek gezin met vier kinderen. Toen hij 7 jaar oud was, overleed zijn vader plotseling. Hierdoor was het gezin jarenlang in diepe rouw gedompeld en kwetsbaar.

Klager was een goede leerling. In de vijfde klas van de basisschool [naam] kreeg hij catechismusles van aangeklaagde, door iedereen Deken [naam] genoemd. Toen klager tijdens de les iets niet wist, moest hij op een voorjaar/zomerdag in 1961 naar de pastorie komen van de [parochie]. Er werd opengedaan door de huishoudster en klager werd in een spreekkamer gezet. Even later kwam aangeklaagde, gekleed in habijt. Aangeklaagde was nog maar net binnen toen hij bij klager de korte broek naar beneden trok waarna aangeklaagde klager op schoot trok. Vervolgens zat aangeklaagde aan de penis van klager, waarbij hij zwaar hijgend

klager in de nek zoende. Aangeklaagde rook naar sigaren. Alles bij elkaar heeft het een half uur geduurd. Klager werd weggezonden met de mededeling dat hij hierover met niemand mocht praten, anders zou hij in de hel komen.

2.2. Klager ging verward naar huis en vertelde een leugen om zijn late thuiskomen te verklaren. Hij durfde zijn moeder niet te vertellen wat er gebeurd was. Toen klager 17 of 18 jaar oud was heeft hij tegen een groepje vrienden wel verteld dat hij door aangeklaagde seksueel was misbruikt. Een aantal jongens gaf aan eveneens door aangeklaagde te zijn misbruikt en dit ook van anderen buiten de vriendengroep te weten.

Toen de moeder van klager dit hoorde werd ze heel boos en heeft zij een aantal brieven geschreven aan het Bisdome en andere geestelijken zoals een neef van haar om advies te vragen hoe nu te handelen. Klager heeft nooit iets van haar acties geweten, hij was toen al de deur uit vanwege zijn studie, en heeft dit van zijn zus gehoord. De brieven zijn nooit beantwoord en zij werd weggehoond door familie en bevriende dorpsgenoten. Pijnlijk is dat zijn moeder haar laatste jaren heeft verbleven in een aanleunwoning aan [adres].

2.3. Klager heeft van het misbruik geen trauma overgehouden. Hij is [beroep] geworden. Ter zitting heeft hij toegelicht dat de procedure heel veel te weeg gebracht heeft en dat hij ontdekt heeft dat hij de gebeurtenis heel ver weg heeft gestopt. Klager is jarenlang in leertherapie geweest, maar deze gebeurtenis was zo ver weggestopt dat het nooit naar boven is gekomen. Hij ziet nu ook dat de gebeurtenis van invloed is geweest op zijn leven, hij is homoseksueel, alleengaand en alleenstaand, altijd zoekende en op weg. Hij kan zich niet voor langere tijd binden in een relatie.

2.4. Klager beoogt met zijn klacht erkenning te krijgen van en excuses voor het leed dat hem (en anderen, met name zijn moeder) is aangedaan.

Ook vraagt hij de R.-K. Kerk een naamsverandering van [straat] te bevorderen bij de bevoegde gemeentelijke instantie.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Bisschop heeft in zijn reactie gesteld dat naar vermogen onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Op [dag] [maand] 1942 is hij tot priester gewijd van het bisdom 's-Hertogenbosch. Van 1960 tot aan zijn overlijden op [datum] is hij werkzaam geweest als pastoor van de parochie [naam] te [plaats]. Stafleden uit die tijd zijn niet meer in leven zodat geen navraag kon worden gedaan. Aangeklaagde is niet bekend in de rapportage van de Commissie Deetman.

Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ruim vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

Aangeklaagde heeft klagers broek omlaag getrokken en klager daarna op zijn schoot genomen. Vervolgens heeft hij aan klagers penis gezeten, waarbij hij klager zwaar hijgend in de nek heeft gezoend. Dit heeft éénmaal, gedurende ongeveer een half uur, plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de verklaring van zijn zus, [naam]. Zij verklaart dat zij sinds 1968 weet dat haar broer seksueel misbruikt is door aangeklaagde, doordat een groepje jongens met wie zij onderweg was langs de pastorie liep en zong 'daar heb je flikker'. Toen klagers moeder daar iets van zei, heeft klager verteld wat hem op 11/12 jarige leeftijd was overkomen. Haar moeder kon het nauwelijks bevatten en heeft jongens bij wie het ook was overkomen, thuis uitgenodigd en uitgevraagd. De impact op het gezin was groot, er werd maanden over gesproken. Zij weet ook dat haar moeder het misbruik aan de kaak stelde maar weinig gehoor vond en niet door iedereen werd geloofd. Na een van de laatste preken die zij heeft bijgewoond en die ging over het 'rotte' seksuele leven in 1968, kon haar moeder het niet meer opbrengen nog naar de kerk te gaan met de wetenschap over wat hij haar kind had aangedaan.

Daarnaast is er de schriftelijke verklaring van de heer [naam] die in de jaren 60 deel uitmaakte van de vriendengroep waartoe klager ook behoorde. Hij kan zich herinneren dat hij van drie jongens, waaronder klager, had gehoord dat zij ooit bij aangeklaagde hadden moeten komen en dat zij daar, door hem, op de pastorie seksueel misbruikt waren in de periode waarop ze op de lagere school hadden gezeten en van hem les kregen. Het had zo'n diepe indruk op hem gemaakt toen bleek dat ten minste drie jongens dezelfde ervaring hadden gehad met aangeklaagde, dat het hem altijd is bij gebleven.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van het misbruik pas 11 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van's-Hertogenbosch de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 28 november 2014 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter,

drs. A.A.M. Oostveen en mr. M.P.P.M. Merx, leden,
bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.